

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Органи державної влади,
органи місцевого самоврядування,
установи, організації, підприємства
та інші суб'єкти сфери публічних
закупівель

*Щодо особливостей здійснення публічних закупівель
на період дії правового режиму воєнного стану та
протягом 90 днів з дня його припинення або скасування*

Міністерство економіки України як Уповноважений орган, який здійснює регулювання та реалізує державну політику у сфері закупівель, згідно з пунктом 4 постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 “Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування” (далі - постанова № 1178, Особливості), на численні звернення суб'єктів сфери публічних закупівель щодо порядку здійснення закупівель товарів, робіт і послуг згідно з Особливостями, повідомляє.

Пунктом 3⁷ розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про публічні закупівлі” (далі – Закон) встановлено, що на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених цим Законом, визначаються Кабінетом Міністрів України із забезпеченням захищеності таких замовників від воєнних загроз.

З 19.10.2022 на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, замовники, що

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Мішта Тетяна Сергіївна**

Сертифікат **26B2648ADD3032E10400000D3D81800F210AC00**

Дійсний з **12.11.2022 2:19:38** по **11.11.2023 2:19:38**

Мінекономіки

3323-04/78667-06 від 08.12.2022 15:20

зобов'язані здійснювати публічні закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до Закону, проводять закупівлі відповідно до Закону з урахуванням Особливостей.

Щодо здійснення закупівель, необхідних для боротьби з COVID-19

Пункт 3¹ розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону регулює закупівлі товарів, робіт і послуг на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України “Про захист населення від інфекційних хвороб”, та необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19).

Карантин через COVID-19 на всій території України наразі продовжено до 31 грудня 2022 року згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2022 № 928 “Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2020 р. № 338 і постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236”.

У свою чергу, пункт 3⁷ розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону регулює публічні закупівлі на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування з особливостями їх здійснення для замовників, передбачених Законом, які визначені постановою № 1178.

Отже, вищезазначені норми Закону визначають правила здійснення закупівель з огляду на ті події, у зв'язку із якими вони прийняті. Тому при здійсненні закупівель, необхідних для боротьби з COVID-19, замовник керується пунктом 3¹ розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону, який установлює регулювання на період дії встановленого Кабінетом Міністрів України карантину, відповідно до Закону України “Про захист населення від інфекційних хвороб”, у спосіб, передбачений для відповідного випадку.

Щодо планування закупівель та відображення їх у річному плані

Відповідно до пункту 14 Особливостей закупівля відповідно до цих особливостей здійснюється замовником на підставі наявної потреби або у разі планової потреби наступного року (планових потреб наступних періодів). Запланована закупівля включається до річного плану закупівель замовника відповідно до статті 4 Закону.

Предмет закупівлі визначається замовником відповідно до вимог Закону та Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Мінекономіки від 15 квітня 2020 р. № 708 (далі - наказ № 708).

У зв'язку зі змінами законодавства, що відбувалися під час правового режиму воєнного стану, закупівлі здійснювалися замовником у порядку та у спосіб згідно з нормативно-правовими актами, які регулювали відповідні питання (зокрема постановами Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 169 “Деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану” (зі змінами) (далі - постанова № 169), від 02.03.2022 № 185 “Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану” (зі змінами) та ін.), та Законом.

При цьому, оскільки наразі Особливостями передбачено можливість планування закупівлі за наявною потребою, замовник може визначати предмет закупівлі за такою потребою до кінця поточного року. Водночас замовникові слід враховувати, що планування на наступний рік здійснюється, виходячи з річної потреби та урахуваючи, що згідно з пунктом 6 Особливостей замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури закупівлі відкриті торги/використання електронного каталогу (у разі закупівлі товару), визначеної Особливостями.

Водночас згідно з пунктом 15 Особливостей якщо у замовника виникла додаткова потреба (яку замовник не міг передбачити на момент здійснення закупівлі за тотожним предметом закупівлі) у здійсненні закупівлі за предметом закупівлі, закупівля за яким ним вже була здійснена у поточному році, очікувана вартість такого предмета закупівлі не додається до очікуваної вартості тотожного предмета закупівлі (тотожних предметів закупівель), закупівля яких була здійснена; замовник обирає вид закупівлі такого предмета закупівлі з урахуванням вартісних меж, визначених Особливостями.

При цьому тотожність визначається за показником відповідної цифри Єдиного закупівельного словника з урахуванням наказу № 708.

Таким чином, планування замовником закупівель до кінця поточного року здійснюється з огляду на попередні дії такого замовника з урахуванням чинного у відповідний період законодавства.

*Щодо закупівель відокремленими підрозділами
(філіями та представництвами)*

Відповідно до пункту 15 Особливостей за рішенням замовника його відокремлений підрозділ може здійснювати закупівлю самостійно для задоволення своїх потреб. У такому випадку предмет закупівлі визначається замовником окремо для відокремленого підрозділу. Інформація про потребу в закупівлі, що повинна бути здійснена відокремленим підрозділом, вноситься до річного плану замовника.

Поняття відокремлених підрозділів містять Цивільний та Господарський кодекси України (далі - ЦКУ, ГКУ).

Згідно з статтею 95 ЦКУ філією є відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій. Представництвом є відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює представництво і захист інтересів юридичної особи. Філії та представництва не є юридичними особами. Вони наділяються майном юридичної особи, що їх створила, і діють на підставі затвердженого нею положення. Керівники філій та представництв призначаються юридичною особою і діють на підставі виданої нею довіреності. Відомості про філії та представництва юридичної особи включаються до єдиного державного реєстру.

Разом з тим, згідно зі статтею 55 ГКУ суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством. Суб'єктами господарювання є, зокрема, господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до ЦКУ, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до ЦКУ, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку. Суб'єкти господарювання, зазначені у пункті першому частини другої статті 55 ГКУ, мають право відкривати свої філії, представництва, інші відокремлені підрозділи без створення юридичної особи.

З огляду на викладене, філії, представництва та інші відокремлені підрозділи юридичних осіб можуть здійснювати закупівлю товарів, робіт і послуг самостійно для задоволення власних потреб, за наявності рішення замовника - юридичної особи. У такому випадку предмет закупівлі визначається замовником окремо для відокремленого підрозділу, а спосіб закупівлі обирається в залежності від вартісних меж предмета закупівлі, визначеного для відокремленого підрозділу.

При цьому з огляду на вимоги статей 4, 11 Закону та пункт 15 Особливостей, інформація про потребу в закупівлі, що має бути здійснена відокремленим підрозділом, вноситься як до річного плану відокремленого підрозділу, так і до річного плану замовника.

Водночас звертаємо увагу, що зазначене положення Особливостей не розповсюджується на внутрішні підрозділи (відділи, управління, департаменти тощо) в структурі замовника, які не є при цьому відокремленими згідно вимог чинного законодавства.

Щодо закупівель за запитом ціни пропозиції

У разі здійснення закупівлі товару, вартість якого становить або перевищує 100 тис. гривень, з використанням електронного каталогу, замовник здійснює відбір постачальника шляхом запиту ціни пропозицій постачальників відповідно до Порядку формування та використання електронного каталогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822.

При цьому Особливості не містять граничної межі для використання електронного каталогу.

У разі коли закупівля із застосуванням електронного каталогу не відбулася або профіль товару містить тільки одну пропозицію постачальника, замовник здійснює закупівлю шляхом застосування відкритих торгів у порядку, визначеному Особливостями, або шляхом запиту ціни пропозиції постачальника в електронному каталозі відповідно до Порядку формування та використання електронного каталогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822, з урахуванням Особливостей.

Таким чином, у разі якщо закупівля товару, вартість якого становить або перевищує 100 тис. гривень, не відбулася шляхом запиту ціни пропозиції постачальника, замовник може повторно здійснити запит ціни пропозиції постачальника або застосувати відкриті торги, порядок проведення яких визначено Особливостями. У свою чергу, за умови якщо відмінено відкриті торги через відсутність учасника процедури закупівлі (учасників процедури закупівлі), то придбання може здійснюватись шляхом укладання договору про закупівлю відповідно до підпункту 6 пункту 13 Особливостей.

Щодо ціни тендерної пропозиції, яка є вищою очікуваної вартості предмета закупівлі

Пунктом 28 Особливостей передбачено право замовника встановити у тендерній документації можливість для учасника подавати тендерну пропозицію з ціною, що перевищує очікувану вартість предмета закупівлі. Якщо замовник дозволяє подавати учасникові таку тендерну пропозицію, то він повинен зазначити в тендерній документації про прийнятний відсоток перевищення ціни тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі над очікуваною вартістю предмета закупівлі, визначеної замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів.

Прийнятний відсоток перевищення розраховується самостійно замовником, з урахуванням можливостей для здійснення подальшої оплати закупівлі (виділення додаткових коштів або перерозподілу зекономлених коштів тощо).

Зазначене положення передбачене Особливостями для забезпечення можливості здійснення закупівлі з огляду на зростання цін на відповідному ринку під впливом об'єктивних обставин, що можуть відбуватись під час проведення відкритих торгів замовником.

Якщо замовник не зазначив про прийняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої є вищою, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, та/або не зазначив прийнятний відсоток перевищення, або відсоток перевищення є більшим, ніж зазначений замовником в тендерній документації, то замовник відхиляє таку тендерну пропозицію відповідно до абзацу п'ятого підпункту 2 пункту 41 Особливостей.

Щодо кваліфікаційних критеріїв

Пунктом 29 Особливостей установлено, що у разі проведення відкритих торгів згідно з Особливостями для закупівлі твердого палива, бензину, дизельного пального, природного газу, газу скрапленого для автомобільного транспорту, газу скрапленого для комунально-побутового споживання та промислових цілей, електричної енергії положення пунктів 1 і 2 частини другої статті 16 Закону замовником не застосовуються.

Отже, у наведеному випадку замовник не встановлює та не вимагає від учасників процедури закупівлі наявності обладнання, матеріально-технічної бази та технологій, а також працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід як кваліфікаційних критеріїв. Інші кваліфікаційні критерії, такі як наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів),

наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю, що визначені пунктами 3 і 4 частини другої статті 16 Закону, можуть застосовуватись за рішенням замовника.

Водночас пунктом 45 Особливостей передбачено, що під час здійснення закупівлі товарів замовник може не застосовувати до учасників процедури закупівлі кваліфікаційні критерії, визначені статтею 16 Закону.

У разі закупівлі послуг або робіт замовник вимагає від учасників процедури закупівлі подання ними документально підтвердженої інформації про їх відповідність кваліфікаційному критерію (кваліфікаційним критеріям) відповідно до статті 16 Закону.

Отже, постановою № 1178 визначено особливий підхід до встановлення кваліфікаційних критеріїв до учасника та надано право замовнику самостійно визначати потребу в необхідності їх застосування у випадку придбання товару (крім передбачених пунктом 29 Особливостей).

Щодо вимог статті 17 Закону

Виходячи з пункту 44 Особливостей документи вимагаються лише від переможця процедури закупівлі.

Від учасника процедури закупівлі під час подання тендерної пропозиції вимагається підтвердити відсутність підстав, зазначених в частині першій статті 17 Закону (крім пункту 13 частини першої статті 17 Закону), шляхом самостійного декларування, яке технічно реалізовано в електронній системі закупівель.

При цьому зазначаємо, що на Інфобоксі, який адмініструє Державне підприємство “Прозорро” за посиланням: <https://cutt.ly/81cFszy> розміщено матеріали щодо реалізації в електронній системі закупівель вимог статті 17 Закону.

Так, переможець процедури закупівлі у строк, що не перевищує чотири дні з дати оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю, повинен надати замовнику шляхом оприлюднення в електронній системі закупівель документи, що підтверджують відсутність підстав, визначених пунктами 3, 5, 6 і 12 частини першої статті 17 Закону.

При цьому замовник не вимагає документального підтвердження публічної інформації, що оприлюднена у формі відкритих даних згідно із Законом України “Про доступ до публічної інформації” та/або міститься у відкритих єдиних державних реєстрах, доступ до яких є вільним, або публічної

інформації, що є доступною в електронній системі закупівель, крім випадків, коли доступ до такої інформації є обмеженим на момент оприлюднення оголошення про проведення відкритих торгів.

Довідково: на інформаційному ресурсі Уповноваженого органу за посиланням: <http://surl.li/dnlzj> розміщено лист Мінекономіки від 23.06.2022 № 3323-04/40967-06 “Щодо застосування статті 17 Закону у зв'язку із введенням воєнного стану” .

Щодо строку дії договору про закупівлю

Пунктом 17 Особливостей визначено, що договір про закупівлю за результатами проведеної закупівлі згідно з пунктами 10 і 13 Особливостей укладається відповідно до Цивільного і Господарського кодексів України з урахуванням положень статті 41 Закону, крім частин третьої – п'ятої, сьомої та восьмої статті 41 Закону, та Особливостей.

Згідно зі статтею 180 ГКУ господарський договір вважається укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнуто згоди щодо усіх його істотних умов. Істотними є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів даного виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін повинна бути досягнута згода. При укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору. Згідно з статтею 631 ЦКУ строком договору є час, протягом якого сторони можуть здійснити свої права і виконати свої обов'язки відповідно до договору.

При цьому Законом та Особливостями строк дії договору не регулюється. Таким чином, строк дії договору встановлюється замовником самостійно, з дотриманням бюджетного та господарського законодавства в цілому.

Щодо звітування до 50 тис. гривень

Згідно з пунктом 11 Особливостей для здійснення закупівель товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких є меншою ніж 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких є меншою ніж 200 тис. гривень, робіт, вартість яких є меншою ніж 1,5 млн гривень, замовники можуть використовувати електронну систему закупівель відповідно до умов, визначених адміністратором електронної системи закупівель, у тому числі електронний каталог для закупівлі товарів.

У разі здійснення таких закупівель без використання електронної системи закупівель замовник обов'язково дотримується принципів здійснення публічних закупівель, визначених Законом, вносить інформацію про таку закупівлю до річного плану та оприлюднює відповідно до пункту 3⁸ розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель.

Водночас згідно з пунктом 3⁸ розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону в разі здійснення замовником закупівлі без використання електронної системи закупівель, за умови що вартість закупівлі дорівнює або перевищує 50 тисяч гривень, замовник оприлюднює в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня укладення такого договору. При цьому замовники можуть не публікувати інформацію про своє місцезнаходження та/або місцезнаходження постачальників (виконавців робіт та надавачів послуг), та/або місце поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг, якщо поширення такої інформації несе ризики для безпеки замовника та/або постачальників (виконавців робіт та надавачів послуг).

Отже, для закупівель вартістю до 50 тис. гривень Законом та Особливостями не передбачене оприлюднення в електронній системі закупівель звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель.

Щодо переліку виключень

Пунктом 13 Особливостей встановлено широкий перелік випадків, коли придбання замовником товарів, робіт і послуг може здійснюватися без застосування електронної системи закупівель, шляхом укладання прямих договорів, з подальшим розміщенням в електронній системі закупівель відповідних звітів про такі договори, а також інформації про внесення змін до договорів.

Такі положення встановлені у тому числі для випадків, передбачених Законом для застосування переговорної процедури закупівлі.

Відповідно до підпункту 6 пункту 13 Особливостей придбання замовниками товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. гривень, робіт, вартість яких

становить або перевищує 1,5 млн гривень, може здійснюватися без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару у разі, коли відмінено відкриті торги через відсутність учасника процедури закупівлі (учасників процедури закупівлі), у тому числі за лотом.

З огляду на викладене, оскільки постанова № 1178 прийнята Урядом на виконання вимог Закону, встановлює саме особливості здійснення публічних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, замовник може укласти прямий договір згідно з підпунктом 6 пункту 13 Особливостей, якщо згідно Закону було відмінено (двічі або один раз) відкриті торги, проведені у відповідності до Закону, через відсутність учасника процедури закупівлі (учасників процедури закупівлі), у тому числі за лотом. При цьому предмет закупівлі, його технічні, кількісні та якісні характеристики, а також вимоги до учасника процедури закупівлі не повинні відрізнятися від вимог, що були визначені замовником у тендерній документації, та сума договору про закупівлю не може перевищувати очікувану вартість предмета закупівлі, зазначену замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, які відмінено через відсутність достатньої кількості учасників процедури закупівлі (учасника процедури закупівлі).

Проте Особливості не передбачають можливості для укладання прямого договору у разі, якщо не відбулася застосована згідно з постановою № 169 спрощена закупівля.

У свою чергу, за потреби, підстави, за наявності яких замовник укладає договір про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару, можуть бути підтверджені як внутрішніми документами (наприклад, наказом, розпорядженням, доповідною/службовою запискою, протоколом тощо), так і зовнішніми документами (наприклад, листом військової адміністрації, або військового командування, або компетентних органів влади, установ, підприємств, організацій тощо).

При цьому рішення щодо придбання товарів, робіт та послуг згідно з пунктом 13 Особливостей приймається замовником самостійно.

Виконувач обов'язків директора
департаменту сфери публічних
закупівель та конкурентної політики

Тетяна МІШТА